

In het hart van onze matriarchale oorsprong

Boekbespreking: *Heide Göttner-Abendroth: Symbolik von Erde und Kosmos – Matriarchale Mysterienfeste, Tarotkarten, Astrologie.*
Christel Götttert Verlag, Rüsselsheim 2023

Al decennialang wijdt de eminent geleerde Heide Göttner-Abendroth zich aan onafhankelijk onderzoek van onze matriarchale cultuurgeschiedenis en hedendaagse matriarchale samenlevingen. Deze kennis geeft zij op verschillende manieren door in haar Academie HAGIA (sinds 1986) en via haar talrijke publicaties, lezingen en conferenties. Niet alleen is zij internationaal de bekendste matriarchaatonderzoeker, maar door haar gedegen en gestructureerde manier van werken ook de grondlegger van het moderne matriarchaatonderzoek.

In haar fundamentele boek *Die Göttin und ihr Hero: Die matriarchalen Religionen in Mythen, Märchen, Dichtung* (1980) biedt ze een structureel overzicht van de matriarchale achtergrond van millennia-oude godinnenfiguren uit de bekende Indiase, Perzische, West-Aziatische, Egyptische, Griekse, Keltische en Germaanse culturen. Dit bewijst de grote invloed van het oorspronkelijke matriarchale wereldbeeld op onze Europese cultuur, die ook in onze literatuur zoals mythen, sprookjes en heldendichten terug te vinden is. Met haar indrukwekkende structuurschema's geeft ze de vele overeenkomsten weer tussen die verschillende culturen in die lange matriarchale oergeschiedenis.

Deze alomvattende benadering van de matriarchale geschiedenis van Europa is ook een kritisch onderzoek naar de christelijk-patriarchale cultuur, die al duizenden jaren probeert onze vrouwelijke culturele geschiedenis te ontkennen, te vernietigen of zich permanent toe te eigenen. Dit historische geweld heeft vooral vrouwen beroofd van hun oorspronkelijke culturele band met de aarde en de kosmos, en daarmee is die ontwrichting de basis geworden van onze huidige kapitalistisch-patriarchale cultuur.

In haar boek *Die tanzende Göttin: Prinzipien einer matriarchalen Ästhetik* (1982/2001) heeft Heide Göttner-Abendroth al duidelijk gemaakt, dat het voor sociale verandering niet voldoende is om eenvoudigweg het verhaal van de matriarchale godinnen te heroveren en opnieuw te vertellen, maar dat juist het ervaren met alle zintuigen van het matriarchale wereldbeeld in de dynamische cyclus van de seizoenen moet worden toegevoegd. Deze ervaring is nodig voor vrouwen en mannen om het innerlijke evenwicht te herwinnen en een nieuw matriarchaal pad te vinden in onze tijd.

Dit (her)beleven betekent dus ook artistiek bewust worden. Tegelijkertijd bekritiseert de auteur vanuit een matriarchaal perspectief wat volgens de kapitalistisch-patriarchale culturele norm tot 'kunst' werd verklaard. Niet alleen zijn kunst en wetenschap, religie, economie en politiek van elkaar geïsoleerd, maar de artistieke creatie is ook afgesneden van de levenskunst en de verbinding met de samenleving. Deze fragmentatie maakt van kunst louter een 'mooie verschijning', die uiteindelijk de heersende elite dient en hun macht in stand houdt.

Vervolgens laat de auteur aan de hand van geselecteerde voorbeelden zien dat de negen muzen, als godinnen uit de matriarchale cultuurgeschiedenis, al veel hedendaagse

kunstenaars hebben geïnspireerd in woord en beeld, theater en dans, in nieuwe rituele vormen en matriarchale landschapskunst. Ze komen dichterbij de oorspronkelijke, matriarchale esthetiek. Het uiteindelijke doel is niet de individuele prestatie, maar eerder de hernieuwde verbinding van de menselijke gemeenschap en de samenleving met de natuurwetten van de aarde en de kosmos, als de basis van ons bestaan.

In haar nawoord bij *Die tanzende Göttin* uit 2001 beschrijft Heide Göttner-Abendroth ook de oprichting van haar nieuwe Matriarchale Mysteriefeste© in 1983. Voor deze feesten werkte ze jarenlang samen met altijd nieuwe vrouwen in een artistiek proces om hen het matriarchale wereldbeeld te laten ervaren. Voor al diegenen die geïnteresseerd waren in haar ontwikkeling van de Matriarchale Mysteriefeesten, maar niet persoonlijk aanwezig konden zijn, is er nu, veertig jaar later, een uitgebreid boek. Deze lange periode was nodig om die nieuwe Mysteriefeesten te laten uitgroeien tot een klassieke vorm die beschreven kan worden, zoals de schrijfster in haar boek uitlegt.

In het eerste deel van dit nieuwe boek, getiteld: *Symbolik von Erde und Kosmos*, geeft ze een gedetailleerd en gestructureerd overzicht hoe de Matriarchale Mysteriefestivals gevierd kunnen worden in de seizoenscyclus en hoe ze vormgegeven worden in de HAGIA Academie. Het ontwerp daarvan berust op de matriarchale cultuur.

Jaarlijks zijn er acht feesten die de cyclus van de seizoenen in Europa op evenwichtige wijze en volgens kosmische wetten volgen. Ze laten de deelnemers niet alleen het matriarchale spirituele wereldbeeld ervaren, maar laten hen ook het wonder of de magie voelen die elk seizoen met zijn veranderingen in de natuur met zich meebrengt, volgens het prachtige gezegde: "De aarde is de moeder van alle magie".

In het boek legt Heide Göttner-Abendroth ook de methodiek uit van haar nieuwe Mysteriefeesten, die ze zorgvuldig heeft uitgewerkt. Zoals het vormen en opheffen van de magische cirkel waarin de vrouwenkring zich tijdens het festival beweegt of het buiten beleven van de natuur om de energie op te doen van de verschillende seizoenen.

Daarbij komen de kleuren van elk festival overeen met de veranderende kleuren van de Drievoudige Godin, die verschijnt in wit, rood of zwart. Al deze vormen en rituelen werken samen om de spirituele ruimte van elk feest te creëren. Tegelijkertijd bevat het boek kleurrijke, sfeervolle foto's en poëtische teksten die de essentie van elk seizoen raken.

Dit maakt dit werk tevens tot een handboek vol suggesties voor een groep om hun eigen vormgeving van de matriarchale seizoensfeesten verder te ontwikkelen, en om de matriarchale geschiedenis van deze feesten en hun wereldbeeld verder te onderzoeken.

Omdat deze acht jaarfeesten de loop van de zon volgen en dus zonnefeesten zijn, draagt ook het hoofdstuk over alle maanrituelen door het jaar heen, op een bijzondere manier bij aan balans en diepgang. De maankalender was tenslotte een ontdekking door vrouwen in de prehistorie, en de maancyclus heeft altijd centraal gestaan in de matriarchale cultuur.

Door mijn eigen jarenlange betrokkenheid bij de jaarfeesten, wat een ontwikkelingspad bleek, welke mij uiteindelijk naar de matriarchale vrouwencultuur leidde, was dit boek een emotionele reis van bevestiging, nieuwe ontdekkingen en een diepere verbinding met onze matriarchale culturele geschiedenis.

In het tweede deel van het boek beschrijft Heide Göttner-Abendroth hoe nieuwe matriarchale feesten van de levensfasen gevierd kunnen worden. Er worden speciale spirituele suggesties gegeven om de verschillende levensfasen te eren en betekenis te geven. Ze volgen over het algemeen de kenmerken van de Drievoudige Godin, die de levensfase van de jeugd vertegenwoordigt als de Witte Godin, de levensfase van de volwassen vrouw als de Rode Godin en de levensfase van de oudste vrouw als de Zwarte Godin.

In het derde deel van het boek gaat Heide Göttner-Abendroth dieper in op de matriarchale symboliek van de tarotkaarten. Degenen, die tot dusver de betekenis van de tarotkaarten hebben genegeerd en met hun afbeeldingen niets konden, kunnen nu de matriarchale wijsheid van de *Beeldbijbel van de godinnen* ontdekken, welke ondanks eeuwen van onderdrukking nog steeds op die tarotkaarten bewaard is gebleven. Als ze correct worden gelezen, tonen ze niet alleen grote godinnenfiguren, maar ook het ontwikkelingspad van de mens, volgens het matriarchale wereldbeeld.

Deze briljante ontdekking in de traditionele tarotkaarten is verbazingwekkend en bewijst eens te meer de grote invloed van de eeuwenoude matriarchale manier van denken op onze Europese cultuur. Er wordt ook uitgelegd hoe deze kaarten door een verkeerde interpretatie zijn veranderd en hun oorspronkelijke betekenis hebben verloren. De auteur relateert de afbeeldingen van de kaarten zorgvuldig aan de acht jaarfeesten en waar hun matriarchale betekenis vandaan komt, en ze identificeert voor elk feest een godinnenkaart, evenals een kaart van de Heros, als de mens en het pad, dat hij in elk seizoen of levensfase gaat. Daarbij maakt ze duidelijk dat de kaarten niet kunnen worden gebruikt voor triviale toekomstvoorspellingen.

Hetzelfde voorbehoud meldt de auteur in het vierde deel van haar boek, waarin zij de matriarchale symboliek in de astrologie analyseert. Daarbij kan zij putten uit haar jarenlange onderzoek naar dit onderwerp en eert zodoende op haar manier Urania, de muze van de astronomie en astrologie. Haar verklaringen zijn wederom verbazingwekkend, omdat uit de namen en kenmerken van de sterrenbeelden, volgens de oudste overlevering, ook blijkt dat ze van godinnen afkomstig zijn. Tijdens het patriarchale tijdperk werden de namen van de sterrenbeelden namelijk veranderd om hun oorsprong in de matriarchale cultuur te verhullen. Dit begon in het patriarchale Egypte en zette zich voort in het christelijke Europa.

Hetzelfde geldt voor de astrologische toeschrijvingen van Godennamen en eigenschappen voor de zon, maan en planeten, zoals bijvoorbeeld 'Mars', 'Venus' of 'Jupiter'. Oorspronkelijk droegen ze de namen van een Titanenpaar, dat wil zeggen van een Titanide en een Titaan, die gezien moesten worden als oergoden uit de matriarchale cultuur. Hun dualiteit komt overeen met de matriarchale denkwijze, waarbij vrouwelijke en mannelijke kenmerken altijd in evenwicht moeten zijn. Maar onder invloed van de patriarchale, hiërarchische cultuur werden sommige planeetnamen en hun kenmerken als puur mannelijk begrepen en zodoende geïnterpreteerd als dominant, oorlogszuchtig of almachtig, terwijl andere planeetnamen uitsluitend vrouwelijk werden en hun kenmerken als verleidelijk, huiselijk of onderdanig werden beschouwd.

Deze ontdekkingen en de herontdekking van ons waardevolle, matriarchale erfgoed met al zijn facetten, zoals hier gebeurde, maken een diepere beleving van de matriarchale

spiritualiteit mogelijk. Tegelijkertijd draagt het bij aan het bewustzijn van de verschrikkelijke, patriarchale geschiedenis, wat uiteindelijk kan leiden tot genezing en een nieuw evenwicht tussen vrouwen en mannen.

Bovendien verbinden we ons door de diepere beleving van de matriarchale feesten in de seizoenscyclus, opnieuw met de dynamiek en wijsheid van aardse en kosmische natuurwetten. In die zin is het nieuwe boek *Symbolik von Erde und Kosmos* van Heide Göttner-Abendroth een bijzonder inspirerend, solide en onmisbaar hulpmiddel dat ons matriarchale hart in alle opzichten raakt.

Okt. 2023 © Ine van Staveren is voormalig boerin, onafhankelijk onderzoeker en auteur van 'Tussen aardappels en aardolie' (roman 2014) en 'Het oerparadijs vande jager-verzamelaar: Over de invloed van grootschalige landbouw op man, vrouw en milieu' (2018). www.eko-azakh.nl